

ม.มหาสารคาม ถ่ายทอดความรู้ เลี้ยงไส้เดือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้นำอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มและสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลประชาพัฒนา อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม กว่า 50 คนศึกษาดูงานการเลี้ยงไส้เดือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ณ โรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีอาจารย์ อารีรัตน์ รักษาศิลป์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายอำนวยการ กล่าวต้อนรับคณะศึกษาดูงาน พร้อมบรรยายสรุปถึงวิธีการ ขั้นตอน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์มูลไส้เดือน จากนั้นนำคณะเข้าชมในโรงปุ๋ยหมักชีวภาพมูลไส้เดือนเพื่อให้เกษตรกรศึกษาเทคนิค ขั้นตอน และวิธีการเลี้ยงไส้เดือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไปใช้ในไร่นา ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตพืชตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งตอบข้อซักถามของกลุ่มเกษตรกร

อาจารย์ อารีรัตน์ รักษาศิลป์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายอำนวยการ เปิดเผยว่า แนวคิดการเลี้ยงไส้เดือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์นั้น เริ่มมาจากการที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจำนวนนิสิต นักศึกษาทุกชั้นมีจำนวนมากถึง 50,000 คน ส่งผลให้มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย และสิ่งของเหลือใช้จำนวนมากไม่ต่ำกว่าวันละ 8 ตันต่อวัน จึงได้คิดหาวิธีการที่จะกำจัดขยะรีไซเคิลโดยแยกออกเป็น 2 ส่วน ขยะส่วนที่ 1 เป็นขยะที่ไม่ย่อยสลาย ประเภทขวดพลาสติก ขวดแก้ว และอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตประจำวันของนิสิต ก็ให้แยกไว้ แล้วนำไปขายให้กับจตุรรับซื้อของมหาวิทยาลัย ในราคามาตรฐานเดียวกับภาคเอกชน ซึ่งเงินที่ได้อาจไม่มาก แต่ถือเป็นการปลูกฝังนิสัยให้ใส่ใจปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากขยะ

ขยะส่วนที่ 2 ที่ย่อยสลายได้ มหาวิทยาลัยได้นำไปผลิตเป็นปุ๋ย ส่วนเศษอาหาร พืชผัก และผลไม้ก็นำไปเลี้ยงไส้เดือน ที่โรงปุ๋ยหมักชีวภาพมูลไส้เดือน วิธีการเลี้ยงไม่ยุ่งยากนำปุ๋ยหมักรวมกับปุ๋ยคอก ใส่ลงในอ่างปูนให้สูงพอสมควร รดน้ำให้เปียกชุ่มจนทั่ว แล้วให้นำหมักชีวภาพที่หมักจากพืชผักสีเขียวรดให้ทั่ว เพื่อให้จุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายปุ๋ยหมักให้สลายตัวเร็วยิ่งขึ้น โดยปกติก็จะใช้เวลาในการหมักประมาณ 7-10 วัน ในระหว่างนี้ต้องช่วยคลุกเคล้ากองปุ๋ยไปมา 2-3 วันครั้ง

อาจารย์ อารีรัตน์ ยังกล่าวอีกว่า เนื่องจากกระบวนการหมักจะทำให้เกิดความร้อนในกองปุ๋ย จึงควรปล่อยให้เดือนลงไปไว้สักระยะหนึ่ง จากนั้นก็เริ่มให้อาหารเสริม ไม่ว่าจะเป็นเศษผัก เศษผลไม้สุก เช่น พวกกล้วย มะละกอ แตงโม และอื่นๆ ไม่ต้องมากนัก เมื่อหมดแล้วจึงค่อยให้ใหม่ การให้อาหารเสริมนี้จะช่วยเร่งการเจริญเติบโต การเจริญพันธุ์ การขยายพันธุ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจะได้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนที่มีคุณภาพดีกว่าใช้ปุ๋ยคอกเป็นอาหารหลักอย่างเดียว ซึ่งปุ๋ยชีวภาพมูลไส้เดือนที่ได้นำไปใส่ให้กับต้นไม้ภายในมหาวิทยาลัยเจริญงอกงามดี ช่วยลดค่าใช้จ่ายได้มาก และเป็นผลให้มหาวิทยาลัยมหาสารคามติดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวในอันดับที่ 5 ของประเทศไทย และติดอันดับที่ 71 ของโลก ซึ่งยังคงหาวิธีการที่จะทำให้มหาวิทยาลัยติดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวในระดับต้นๆ ของประเทศและของโลกต่อไป

ด้านนายคอง จุมพล ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรที่มากศึกษาดูงานในครั้งนี้กล่าวว่า การที่กลุ่มอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มและสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลประชาพัฒนา อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม ได้มาศึกษาดูงานการเลี้ยงไส้เดือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามในครั้งนี้ ถือว่ามีประโยชน์มาก เพราะทางกลุ่มได้รับความรู้ อีกทั้งเห็นขั้นตอน วิธีการทำตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการจนได้ปุ๋ยชีวภาพออกมามีประสิทธิภาพที่ได้ ที่สำคัญคือ สามารถนำไปทดลองใช้กับตนเองและทางกลุ่มได้ เพราะวิธีการไม่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งหลังจากนี้ก็จะกลับไปทดลองทำตามขั้นตอนดังกล่าว หากได้ผลก็จะนำไปต่อยอดขยายผลสู่ชุมชนของตนต่อไป